

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2008. év szeptember hó 10. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

VÉGZÉST:

A *kiskorú veszélyeztetésének büntette* miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Pest Megyei Bíróság 2.Bf.473/2007/12. számú ítéletét *helybenhagyja*.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A Budakörnyéki Bíróság a 2007. év március hó 28. napján kelt 12. B. 1243/2004/58. számú ítéletével a vádlottat az ellene 3 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt emelt vád alól felmentette. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélettel szemben az ügyészség jelentett be fellebbezést a bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása végett.

A Pest Megyei Bíróság a 2008. év március hó 13. napján kelt 2.Bf.473/2007/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a vádlottat bűnösnek mondta ki 3 rb. a Btk. 195. § (1) bekezdésébe ütköző kiskorú veszélyeztetésnek büntetében. Ezért halmazati büntetésül 1 évi - végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett - fogházbüntetésre ítélte, egyben elrendelte a vádlott párfogó felügyeletét.

Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, továbbá megállapította, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költségből a vádlott köteles 174.252 Ft-ot megfizetni, míg a fennmaradó bűnügyi költséget az állam viseli.

A másodfokú bíróság eljárása során megalapozatlannak találta az elsőfokú ítéletnek a vádlott elméleti állapotára vonatkozó ténymegállapításait, és ennek kiküszöbölése végett bizonyítás felvételét rendelte el. Meghallgatta az alapeljárás során véleményt adó igazságügyi ideg- és elmeorvos szakértőket. A bizonyítás eredményeként az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészítette ki, hogy „a vádlott sem a cselekmények elkövetésének idején, sem jelenleg nem szenved az elmeműködés olyan kóros állapotában amely képtelenné tenné, vagy korlátozná abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék.”

A másodfokú bíróság indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a pszichológus szakértők által megállapított nevelési képesség hiányát és a gyermeknevelésre való alkalmatlanságát azonosította a beszámítási képesség hiányával. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban az orvosszakértők egybehangzó megállapítása szerint a vádlott nem szenved az elmeműködés olyan kóros állapotában, amely a beszámítási képességét kizárná. Önmagában az a körülmény, hogy a vádlott az adott szituációban nem ismeri fel a nevelési kötelezettségének tartalmi elemeit, a gyermeknevelés terén szükséges társadalmi elvárásokat, még nem jelenti azt, hogy tudattartama ne terjedt volna ki magatartásának súlyosan kötelességszegő volta.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a vádlott bűnösségét megállapította, és vele szemben büntetést szabott ki.

A Pest Megyei Bíróság ítéletével szemben a vádlott és védője jelentettek be fellebbezést elsődlegesen felmentés, másodlagosan pedig enyhítés végett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF. 291/2008. számú átiratában a Pest Megyei Bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A harmadfokú eljárásban a védő a fellebbezését már kizárólag felmentésért tartotta fenn. Álláspontja szerint a vádlott beszámítási képességére vonatkozó orvosszakértői vélemény téves, a rendelkezésre álló orvosi megállapítások ellentétes tartalmúak, ezért a vádlott beszámítási képessége tekintetében az ETT állásfoglalása szükséges.

A vádlott a nyilvános ülésen a felszólalásában ártatlanságát hangsúlyozta, állítva, hogy a vádbeli időszakban a gyermekeit nem bántotta, a legsúlyosabb fenyegetés amit velük szemben ebben az időszakban alkalmazott, az a fenekükre ütés volt.

Hangsúlyozta, hogy házasságuk alatt a férje őt terrorizálta, rendszeresen verte, ami nyilvánvalóan az ő magatartását és idegállapotát befolyásolta, azonban a gyermekeit nem bántotta.

Az ügyész szóbeli felszólalásában a másodfokú bíróság határozatának helybenhagyását indítványozta.

A vádlott és védői fellebbezés nem vezetett eredményre.

A harmadfokú bíróság a Be. 387. § (1) bekezdése szerint az első- és másodfokú bírósági eljárást teljes terjedelmében felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy az első- és másodfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően, kellő részletességgel és alaposággal folytatta le.

Az első fokú bíróság a vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálásához szükséges összes fellelhető bizonyítékot beszerezte és azokat okszerűen, az ésszerűség és a logika szabályainak megfelelően értékelte, mérlegelte.

A másodfokú bíróság sem tévedett akkor, amikor már megállapított tényekből további tényekre vont le következtetést.

Az elsőfokú bíróság által megállapított, és a másodfokú bíróság által kiegészített tényállás megalapozott, következésképpen a Be.388.§.(1) bekezdése alapján irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

Az elsőfokú bíróság igen részletesen tett eleget indokolási kötelezettségének. Kellő részletességgel mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat és számot adott arról is, hogy mely bizonyítékokat és miért fogadott el, illetve melyeket és miért nem tartott valóznak.

A másodfokú bíróság a felvett bizonyítás eredményeként helyesen állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a megállapításra, hogy a vádlott beszámítási képessége hiányzik, és így a felmentő rendelkezése sem helyes.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint azonban a másodfokú bíróság adós maradt a döntésének kellő indokolásával.

Az iratokból megállapítható, hogy az elsőfokú bírósági eljárásban a vádlottat elmeorvos szakértők és pszichológus szakértők is megvizsgálták. E vizsgálat során megállapították, hogy a vádlott kevert típusú, személyiségzavarban szenved, amelyre paranoid vonatkoztatás jellemző, és amely azt jelenti, hogy a természetes élményeket negatív, káros élményként éli meg. Ennek következtében a részére nyújtott segítséget és közeledést is paranoid módon értékeli, és adott esetben támadásként éli meg, melyre agresszív védekezés a válasza. E vizsgálat alapján rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott szellemi teljesítő képessége bár átlagon felüli, azonban az információk feldolgozásával és az információkra adott reakcióival súlyos problémái vannak.

Indulatkezelése csökkentett önuralmú, kontrolltalan, amely alkalmazkodási képtelenséget, megbízhatatlanságot eredményez, és ennek a következménye, hogy az adott helyzeteket nem értékeli megfelelően. Mindezek alapján állapították meg az orvosszakértők és a szakértői vélemények alapján az elsőfokú bíróság is, hogy a vádlott gyermeknevelésre alkalmatlan.

A másodfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az elsőfokú bíróság tévesen vonta le e szakértői megállapításokból azt a jogi következtetést, hogy a nevelési képességek hiánya miatt a vádlott nem volt alkalmas arra, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény alanyává váljon.

Ehhez a másodfokú bírói érveléshez a harmadfokú bíróság a következőket fűzi: Kétségtelen, hogy a beszámítási képesség a bűnösség egyik eleme, amelynek hiánya esetén az elkövető felmentése szükséges a bűnösség hiánya miatt.

Éppen ezért, a beszámítási képesség alapos vizsgálata sem a bűncselekmény alanya, sem pedig a bűnösség megállapítása tekintetében nem kerülhető meg. A jogdogmatika megállapításai szerint a beszámítási képesség két elemből - a felismerési és az akarati képességből tevődik össze, melyek a beszámítási képesség **pszichológiai ismérvei**. A törvény vélelmezi, hogy a beszámítási képesség ezen pszichológiai ismérvei általában mindenkinél megvannak, ha életkoruk a 14. életévet meghaladja.

A felismerési és akarati képességet azonban csak a törvényben kifejezetten meghatározott okok zárhatják ki. Ezek lehetnek belső és külső okok. A belső, azaz biológiai kizáró okok gyűjtőfogalma a kóros elmeállapot, melyek egy némelyikét maga a törvény is felsorolja a teljesség igénye nélkül. Ezek között szerepel kétségtelenül a személyiségzavar is, amelynek fennállását az orvos és pszichológus szakértő mind az első-, mind a másodfokú bírósági eljárás során kétségtelenül megállapították a vádlottra vonatkozóan.

Nyomatékosan szükséges azonban hangsúlyozni, hogy a gyermeknevelési alkalmatlanság megállapítása nem egyenértékű a beszámítási képesség hiányával. Az a személyiségzavar, amely a vádlottnál fennáll, és amely a gyermeknevelési képesség hiányát eredményezi ugyanis az orvosszakértők egyértelmű megállapításai szerint nem az elmebetegséggel egyenértékű személyiségzavar. Másként fogalmazva azt szükséges hangsúlyozni, hogy a terheltek esetében a személyiségzavar fennállása csak akkor zárhatja ki a felismerési és akarati képességet, hogyha a személyiségzavar az elmebetegséggel egyenértékűen súlyos.

Ennek a megállapítása pedig minden esetben elmeorvos szakértői feladat.

E tekintetben az első- és másodfokú eljárásba bevont elmeorvos szakértők teljesen egybehangzóan úgy foglaltak állást, hogy a személyiségzavar a vádlott esetében

bár súlyos fokú, azonban az elmebetegséget nem éri el, így a beszámítási képességet kizáró, vagy korlátozó tényezőként sem értékelhető.

Jelen esetben a fennálló betegség csak a büntetés kiszabásánál értékelhető nyomatékos enyhítő körülményként.

Mindezek alapján helyesen jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a vádlott a terhére rótt bűncselekményt elkövette és a cselekmény jogi minősítése is helyes.

A másodfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket helyesen sorolta fel és megfelelően értékelte. A harmadfokú bíróság álláspontja szerint a vádlottal szemben kiszabott büntetés során messzemenően értékelte a vádlott javára szóló enyhítő körülményeket, így különösen a betegségét, és a kiszabott büntetés neme és mértéke jelen esetben megfelelő és alkalmas a büntetési célok elérésére is.

Mindezekre figyelemmel a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a Be.379.§. alapján helybenhagyta.

Budapest, a 2008. év szeptember hó 10. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

Dr. Halász Irén sk.
előadó bíró

Dr. Magócsi István sk.
bíró

A Pest Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 2.Bf.473/2007/12. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 5.Bhar.126/2008/7. számú végzése folytán 2008. év szeptember hó 10. napján jogerőre emelkedett és a szabadságvesztés kivételével végrehajtható.

Budapest, a 2008. év szeptember hó 10. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Pécsi Orsolya
tisztviselő